

STATISTISKE EFTERRETNINGER

1972 71

17. NOVEMBER

64. ÅRGANG

Udgivet af
DANMARKS STATISTIK

Indhold: Folkeafstemningen den 2. oktober 1972 om Danmarks tiltrædelse

af De europæiske Fællesskaber	1265
Kriminalstatistik 1971	1279

Folkeafstemningen den 2. oktober 1972 om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber

1. Folkeafstemningens resultat

I henhold til Statsministeriets bekendtgørelse af 13. september 1972 afholdtes (i medfør af § 20, stk. 2 i grundloven af 5. juni 1953) mandag den 2. oktober folkeafstemning om det af Foletinget den 8. september 1972 vedtagne lovforslag, om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber. Folkeafstemningen omfattede ikke Færøerne.

Efter grundlovens § 42, stk. 5 stemmes der ved en folkeafstemning for eller imod det forelagte lovforslag. Hvis et flertal af de i afstemningen deltagende folketingsvælgere, dog mindst 30 pct. af samtlige stemmeberettigede, stemmer mod lovforslaget, er dette bortfaldet.

Tabel 1 og 2 viser afstemningens hovedresultater, medens resultaterne for stor- og amtskredsene, opstillingskredsene samt de enkelte kommuner (i Hovedstadens område dog de enkelte afstemningsområder) er meddelt i tabel 8.

Antallet af ja-stemmer udgjorde 1 958 115 og antallet af nej-stemmer 1 135 691 af de i alt 3 093 806 gyldige stemmer. Antallet af stemmeberettigede var 3 453 763.

Nej-stemmerne udgjorde 36,7 procent af de gyldige stemmer og 32,9 procent af de stemmeberettigede.

Lovforslaget blev således bekræftet ved folkeafstemningen, og er stadfæstet den 11. oktober 1972.

2. Vælgertallet

Berettiget til at stemme ved folkeafstemningen den 2. oktober 1972 var enhver, der denne dag:

1. var fyldt eller fyldte 20 år
2. havde dansk indfødsret
3. havde fast bopæl i riget, medmindre vedkommende var umyndiggjort.

Personer, der er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste uden for riget, og de med disse samlevende ægtefæller anses for at have fast bopæl i riget.

Ingen kan udøve stemmeretten uden at være optaget på valglisten.

Da vælgertallet som nævnt har betydning for en folkeafstemnings resultat, var der til brug for opgørelsen umiddelbart efter afstemningens afslutning indkaldt oplysninger fra de enkelte kommuner om antal stemmeberettigede på folketingsvalglistens hovedliste og tillægsliste (denne liste omfatter personer, der fylder 20 år i perioden 1/3 1972–28/2 1973) samt på de 2 tilflytterlister til disse. På sidstnævnte lyster kan optagelse kun ske indtil senest 14 dage før et valgs eller en folkeafstemnings afholdelse, således at flyttebevis og flyttemeddelelse skulle være modtaget

Tabel 1. Hovedresultaterne af folkeafstemningen den 2. oktober 1972 i absolutte tal

	Vælgere i alt	Stemmer i alt	Ugyldige stemmer			Gyldige stemmer		
			I alt	Blanke	Andre	I alt	Ja-stemmer	Nej-stemmer
Danmark inkl. Grønland	3453763	3113122	19316	11907	7409	3093806	1958115	1135691
Grønland ¹	24373	14010	354	50	304	13656	4062	9594
Danmark ekskl. Grønland	3429390	3099112	18962	11857	7105	3080150	1954053	1126097
Hovedstaden	541551	481443	2775	1325	1450	478668	227490	251178
Øerne	1394471	1268933	7856	5148	2708	1261077	806388	454689
Jylland	1493368	1348736	8331	5384	2947	1340405	920175	420230

¹ Foreløbige tal; endelige tal for Grønland kan først forventes at foreligge i januar 1973.

senest den 18. september for optagelse på tilflytterlisten til folkeafstemningen.

På grundlag af indberetningerne foretog Danmarks Statistik en foreløbig opgørelse af antallet af stemmeberettigede i de enkelte opstillingskredse, og materialet offentliggjordes den 29. september i Nyt fra Danmarks Statistik. Totaltallet for hele landet (eksl. Grønland), der var korrigeret for det forventede antal dødsfald fra opgørelsedsdatoen til afstemningsdagen, blev opgjort til 3 431 096. Indberetningsskemaerne efter fintællingen gav et samlet vælgertal på 3 429 390 eller 1 706 mindre end den foreløbige opgørelse; en del berigtigelser indløb imidlertid, efter at Nyt fra Danmarks Statistik var gået i trykken, og én af disse rettelser var på $\frac{1}{2} 1243$. For Grønland blev antallet af stemmeberettigede opgjort til 24 508 eller 135 mere end ifølge indberetningen efter afstemningen.

Det samlede antal stemmeberettigede i Danmark inkl. Grønland udgjorde 98 936 flere end ved folkeafstemningen den 21. september 1971 om valgretsalderens nedsættelse til 20 år.

3. Valgdeltagelsen

Stemmeprocenten – i alt stemmer i procent af de stemmeberettigede – blev for Danmark inkl. Grønland 90,1 og for Danmark ekskl. Grønland 90,4 pct., jf. tabel 2.

Stemmmedeltagelsen på 90,4 pct. ligger noget højere end den hidtil højeste stemmeprocent ved en folkeafstemning, nemlig 87,0 pct., der opnåedes ved folkeafstemningen den 21. september 1971 om valgretsalderens nedsættelse til 20 år. Denne folkeafstemning afholdtes i forbindelse med et folketingsvalg, og stemmeprocenterne ved de øvrige folkeafstemninger er væsentligt lavere, jf. tabel 3. Den hidtil højeste stemmeprocent ved et folketingsvalg er 89,5 procent ved valget den 23. marts 1943, således at valgdeltagelsen den 2. oktober 1972 også i forhold hertil blev den højeste.

Stemmeprocenten var som tidligere lavest i Hovedstadens område (88,9 pct.) og størst i Øernes område (91,0 pct.), men forskellen er denne gang meget lille, kun 2,1 procentenheder. Stemmeprocenterne for de enkelte stor- og amtskredse er vist i tabel 4 for såvel folkeafstemningen den 2. oktober 1972 og den 21. september 1971. Ved 1972-afstemningen havde Københavns amtskreds med 92,8 pct. den højeste stemmedeltagelse og Bornholms amtskreds med 86,3 pct. den laveste, medens Ringkøbing amtskreds ved 1971-afstemningen med 89,3 pct. lå højest og Søndre storkreds med 80,9 pct. lavest.

Tabel 2. Hovedresultaterne af folkeafstemningen den 2. oktober 1972 i relative tal

	Stemme-procenten	I pct. af gyldige stemmer		I pct. af vælgertallet	
		Jah-stemmer	Nej-stemmer	Jah-stemmer	Nej-stemmer
— 100,0 —					
Danmark inkl. Grønland	90,1	63,3	36,7	56,7	32,9
Grønland ¹	57,5	29,7	70,3	16,7	39,4
Danmark ekskl. Grønl. ..	90,4	63,4	36,6	57,0	32,8
Hovedstaden	88,9	47,5	52,5	42,0	46,4
Øerne	91,0	63,9	36,1	57,8	32,6
Jylland	90,3	68,6	31,4	61,6	28,1

¹ Se noten til tabel 1.

Af landets 103 opstillingskredse havde Lyngby-kredsen i Københavns amtskreds med 94,0 pct. den største stemmeprocent og Rådhus-kredsen i Søndre storkreds med 81,1 pct. den mindste stemmeprocent. Af de 277 kommuner lå Værløse kommune i Ballerup opstillingskreds i Københavns amtskreds højest med 94,8 pct. og Læsø kommune i Frederikshavns opstillingskreds i Nordjyllands amtskreds lavest med 80,7 pct.

I Grønland blev stemmedeltagelsen 57,5 pct. mod 43,8 pct. ved folkeafstemningen den 21. september 1971.

4. Antal brevstemmer

Det samlede antal brevstemmer, der kom i betragtning ved folkeafstemningen den 2. oktober 1972, udgjorde 112 803 eller 3,6 procent af stemmer i alt. Ved folkeafstemningen den 21. september 1971 var de tilsvarende tal 86 830 eller 3,0 pct.

I alt 1 526 brevstemmer blev ikke taget i betragtning, f.eks. fordi den på omslaget angivne afsender ikke var stemmeberettiget eller oplystes at være død inden afstemningsdagen, fordi omslaget indeholdt andet og mere end ét følgebrev og én konvolut (med stemmesedlen) eller fordi følgebrevets udfyldning og attestation ikke var forskriftsmæssig, jf. valglovens § 61.

I tabel 5 er opgjort, hvor mange brevstemmer der ikke blev taget i betragtning og kom i betragtning inden for de enkelte stor- og amtskredse. For samtlige kredse er der tale om væsentlige stigninger i forhold til folkeafstemningen den 21. september 1971.

Tabel 3. Stemmeprocenten ved folkeafstemninger 1920–1972

	Om grundlovsændring			Om valgretsalderen				Om jordlovene ¹	Om E.F.
	6. sept. 1920	23. maj 1939	28. maj 1953	28. maj 1953	30. maj 1961	24. juni 1969	21. sept. 1971		
pct.									
Hele landet	49,8	49,2	59,4	57,5	37,5	64,1	87,0	73,0	90,4
Hovedstadens område	35,4	67,1	60,8	59,7	42,3	57,5	83,7	66,6	88,9
Øernes område	50,5	50,9	64,9	62,8	39,3	65,0	87,9	74,2	91,0
Jyllands område	57,2	37,9	54,1	51,9	33,7	65,9	87,5	74,9	90,3

Anm. Tabellen omfatter ikke Færøerne og Grønland.

¹ Der var kun små variationer i stemmeprocenterne om de 4 lovforslag: erhvervseje af landbrugsejendomme, statshusmandstov, kommunernes forkøbsret og naturfredning.

5. Ugyldige stemmer

I Danmark inkl. Grønland blev der afgivet i alt 19 316 blanke eller af andre grunde ugyldige stemmer, jf. tabel 6. I Grønland var det samlede antal ugyldige stemmer 354 eller 2,5 procent af stemmer i alt.

I Danmark ekskl. Grønland udgjorde de ugyldige stemmer 18 962 eller 0,6 procent mod 2,7 pct. ved folkeafstemningen den 21. september 1971; men denne folkeafstemning afholdtes som nævnt samme dag som et folketingsvalg, og det gav et ekstraordinært stort antal ugyldige stemmer – i særdeleshed blanke stemmer. De blanke og andre ugyldige stemmer udgjorde ved folkeafstemningen i 1972 0,4 henholdsvis 0,2 procent af stemmer i alt, medens de tilsvarende procenter ved afstemningen i 1971 var 2,1 henholdsvis 0,6. Ved det samtidigt afholdte folketingsvalg udgjorde de blanke stemmer 0,5 pct. og andre ugyldige stemmer 0,2 pct. af de afgivne stemmer.

6. Afstemningsresultaternes geografiske fordeling

I tabel 8 er der redegjort for afstemningsresultaterne i de enkelte opstillingskredse og kommuner og for Hovedstadens område tillige i de enkelte afstemningsområder.

Som omtalt i afsnit 1 bortfalder et lovforslag, som underkastes folkeafstemning, hvis et flertal af de afgivne stemmer er nej-stemmer, og disse samtidigt udgør 30 procent eller derover af samtlige stemmeberettigede.

Den første af disse betingelser var opfyldt i Grønland samt i de 3 storkredse i Hovedstadens område. Af landets 103 opstillingskredse var den opfyldt i de 14, nemlig 13 af Københavns 16 opstillingskredse samt i Århus amtskreds' 2. kreds – Århus Nord. Størst var flertallet af nej-stemmer i Københavns 13. kreds, Vesterbro-kredsen, hvor det udgjorde 65,0 pct. af de gyldige stemmer.

Af landets 277 kommuner var der et flertal af nej-stemmer i København (54,6 pct.), Ballerup (51,2 pct.) og Hvidovre (50,3 pct.).

I tabel 7 er afstemningsresultaterne opgjort på den nye kommunegruppering, som Danmarks Statistik benytter efter omlægningen af kommunestrukturen:

- Hovedstadsområdet omfatter København og Frederiksberg kommuner, kommunerne i Københavns amtsrådkreds med undtagelse af Ledøje-Smørum, Sengeløse og Torslunde-Ishøj, samt

Tabel 4. Stemmedeltagelsen i de enkelte stor- og amtskredse ved folkeafstemningerne i 1972 og 1971

Stor- og amtskredse	2. oktober 1972	21. september 1971
	pct.	
København	92,8	88,8
Roskilde	91,8	88,4
Ringkøbing	91,4	89,3
Frederiksborg	91,3	87,4
Århus	90,8	88,0
Sønderjyllands	90,7	86,5
Storstrøms	90,4	88,7
Viborg	90,2	88,5
Ribe	90,2	86,5
Vejle	89,9	87,5
Vestsjællands	89,9	87,5
Østre	89,8	85,1
Fyns	89,5	86,8
Nordjyllands	89,3	86,4
Vestre	89,3	84,2
Søndre	87,1	80,9
Bornholms	86,3	84,8

Birkerød, Farum og Hørsholm kommuner i Frederiksborg amtsrådkreds; de 22 kommuner ansås ved folketællingen i 1965 for ét samlet byområde;

2. Bykommuner er andre kommuner med et samlet byområde på 10 000 indbyggere og derover ved folketællingen i 1965;

3. Øvrige kommuner.

Tabellen viser, at lovforslaget havde relativ lavest tilslutning i Hovedstadsområdet (52,8 pct. ja-stemmer af i alt gyldige) og relativt størst tilslutning i Øvrige kommuner (72,5 pct.), mens Bykommunerne placerede sig midt imellem (63,1 pct.). Landet er endvidere opdelt i Hovedstadsregionen – København og Frederiksberg kommuner samt de 3 amtskredse København, Frederiksberg og Roskilde – Øerne i øvrigt samt Jylland, og det fremgår af tabelen, at hele Hovedstadsregionen (55,0 pct.) havde en lavere tilslutning til forslaget end Øerne i øvrigt (67,5 pct.) og Jylland (68,6 pct.). For Bykommunerne på Øerne i øvrigt og i Jylland var tilslutningen af omrent samme størrelse (64,4 henholdsvis 63,1 pct.), mens den for Øvrige kommuner var størst i Jylland (75,1 mod 70,3 pct.).

Tabel 5. Brevstemmerne i de enkelte stor- og amtskredse ved folkeafstemningerne i 1972 og 1971

	2. oktober 1972			21. september 1971		
	Ikke i betragtning 1	I betragt- ning 2	Kol. 2 i pct. af afgivne 3	Ikke i betragtning 1	I betragt- ning 2	Kol. 2 i pct. af afgivne 3
Helt landet	1526	112803	3,6	822	86830	3,0
a. Hovedstadens område	583	21788	4,5	383	17846	3,9
I Søndre storkreds	423	6899	5,4	263	5296	4,4
II Østre storkreds	70	7941	4,0	57	6820	3,6
III Vestre storkreds	90	6948	4,6	63	5730	4,0
b. Øernes område	576	47264	3,7	289	36337	3,1
I Københavns amtskreds	181	16396	4,3	62	13051	3,7
II Frederiksborg amtskreds	127	6490	4,0	23	4808	3,2
III Roskilde amtskreds	20	3041	3,0	13	2219	2,5
IV Vestsjællands amtskreds	57	5194	3,2	43	3921	2,6
V Storstrøms amtskreds	54	5475	3,4	45	4440	2,9
VI Bornholms amtskreds	10	1193	4,3	8	922	3,4
VII Fyns amtskreds	127	9475	3,5	95	6976	2,7
c. Jyllands område	367	43751	3,2	150	32647	2,6
I Sønderjyllands amtskreds	51	4299	3,0	16	3030	2,3
II Ribe amtskreds	36	4072	3,5	24	2828	2,6
III Vejle amtskreds	32	6558	3,5	33	4680	2,6
IV Ringkøbing amtskreds	62	4715	3,3	13	3372	2,5
V Århus amtskreds	69	11591	3,4	19	9069	2,9
VI Viborg amtskreds	36	4164	3,1	18	3100	2,4
VII Nordjyllands amtskreds	81	8352	3,0	27	6568	2,5

Tabel 6. Ugyldige stemmer ved folkeafstemningerne den 2. oktober 1972 og den 21. september 1971

	Stemmer i alt	Heraf ugyldige			Ugyldige stemmer i procent af stemmer i alt		
		I alt	Blanke	Andre	I alt	Blanke	Andre
Danmark inkl. Grønland 1972	3113122	19316	11907	7409	0,62	0,38	0,24
Grønland ¹	14010	354	50	304	2,53	0,36	2,17
Danmark ekskl. Grønland	3099112	18962	11857	7105	0,61	0,38	0,23
Hovedstadens område	481443	2775	1325	1450	0,58	0,28	0,30
Øernes område	1268933	7856	5148	2708	0,62	0,41	0,21
Jyllands område	1348736	8331	5384	2947	0,62	0,40	0,22
Danmark inkl. Grønland 1971 ²	2909658	78201	61572	16629	2,69	2,12	0,57
Grønland	9978	537	161	376	5,38	1,61	3,77
Danmark ekskl. Grønland	2899680	77664	61411	16253	2,68	2,12	0,56
Hovedstadens område	454410	12390	8465	3925	2,73	1,86	0,87
Øernes område	1182941	27963	22380	5583	2,36	1,89	0,47
Jyllands område	1262329	37311	30566	6745	2,96	2,42	0,54

¹ Foreløbige tal. ² Opgørelsen her ekskl. Færøerne, der deltog i folkeafstemningen.

Kriminalstatistik 1971

Hovedresultaterne af statistikken vedrørende sanktioner for straffelovsovertrædelser i 1971 meddeles i nedenstående to tabeller. Statistikken vedrørende anmeldte straffelovsovertrædelser i 1971 blev offentliggjort i Statistiske Efterretninger 1972, nr. 36. Den mere specifiserede sanktionsstatistik offentliggøres senere i Statistiske Meddelelser.

Tabel 1.

Tabellen omfatter domfældelser, bødededtagelser og tiltalefrafald for straffelovsovertrædelser i 1971. I alt blev der afgjort 17 044 sager mod mænd og 1 813 sager mod kvinder. Mænd blev i 9 797 tilfælde idømt betinget eller ubetinget frihedsstraf, i 2 399 tilfælde blev der idømt eller vedtaget bøde, og i 4 848 tilfælde sluttede sagen med tiltalefrafald. Sager mod kvinder fordele sig med 744 domfældelser til frihedsstraf 149 bødeafgørelser og 920 tiltalefrafald.

Sanktionerne er fordelt efter de pågældendes alder og køn og sat i forhold til antallet af personer i alt i aldersgrupperne. Pr.

100 000 mænd i alt i alderen 15 år og derover blev der i 1971 givet en strafferetlig sanktion i 908 tilfælde. Det største antal sanktioner pr. 100 000 personer i en aldersgruppe forekom for 17 og 18-årige mænd, hvor der var henholdsvis 3 638 og 3 737 sanktioner pr. 100 000.

Tabel 2.

Tabellen viser det samlede antal sanktioner pr. 100 000 personer i aldersgrupper i femåret 1967–71. Den kendte og sanktionerede kriminalitet er steget betydeligt i de seneste år. Mens kriminaliteten i 1967 lå på omkring samme niveau som i første halvdel af 60'erne, har der fra og med 1968 fra år til år med undtagelse af 1969 været ret betydelige stigninger. Dette gælder dog især kriminaliteten blandt mænd. For mænd er antallet af sanktioner pr. 100 000 i 1971 11 pct. højere end i 1970 og 34 pct. over antallet i 1967. For kvinder er stigningen fra 1967 til 1970 og 71 29 pct.

Tabel 1. Domfældelser, bødededtagelser og tiltalefrafald for straffelovsovertrædelser¹ 1971 fordelt efter køn og alder

	Mænd				Kvinder			
	Dom-fældelser til frihedsstraf	Bødedomme og bøde-vedtagelser	Tiltale-rafald	Sanktioner i alt	Dom-fældelser til frihedsstraf	Bødedomme og bøde-vedtagelser	Tiltale-rafald	Sanktioner i alt
Sanktioner i alt for personer i alderen:								
15 år	4	161	545	710	—	9	82	91
16 år	50	215	987	1 252	1	11	106	118
17 år	187	240	969	1 396	9	11	119	139
18 år	759	211	475	1 445	55	11	64	130
19 år	910	155	265	1 330	73	9	47	129
20 år	794	153	209	1 156	69	8	32	109
21 år	675	110	171	956	58	11	30	99
22 år	588	93	114	795	55	6	25	86
23 år	599	93	96	788	44	6	23	73
24 år	535	85	86	706	41	7	25	73
25–29 år	1 988	290	305	2 583	131	16	97	244
30–39 år	1 611	240	323	2 174	123	16	101	240
40–49 år	721	176	180	1 077	53	12	81	146
50–59 år	290	112	83	485	22	10	53	85
60 år og derover	86	65	40	191	10	6	35	51
Tilsammen	9 797	2 399	4 848	17 044	744	149	920	1 813
Sanktioner pr. 100 000 i hver aldersgruppe:								
15 år	10	420	1 421	1 851	—	25	226	251
16 år	131	565	2 593	3 289	3	30	293	326
17 år	487	626	2 525	3 638	25	30	328	383
18 år	1 963	546	1 228	3 737	151	30	175	356
19 år	2 376	404	692	3 472	203	25	131	359
20 år	2 050	395	540	2 985	189	22	87	298
21 år	1 716	280	435	2 431	155	29	80	264
22 år	1 448	229	280	1 957	143	16	65	224
23 år	1 383	215	221	1 819	108	15	57	180
24 år	1 169	185	188	1 542	96	16	59	171
25–29 år	961	140	148	1 249	68	8	50	126
30–39 år	538	80	108	726	42	5	35	82
40–49 år	250	61	62	373	18	4	28	50
50–59 år	102	39	29	170	8	3	18	29
60 år og derover	22	16	10	48	2	1	7	10
Tilsammen	522	128	258	908	38	8	47	93

¹ Samt overtrædelser af lov om dyrplageri og lov om svangerskabsafbrydelse.

Tabel 2. Sanktioner¹ for straffelovsovertrædelser pr. 100 000 personer i aldersgrupper, 1967-71

	1967	1968	1969	1970	1971
Sanktioner pr. 100 000 i hver aldersgruppe:					
Mænd:					
15 år	1 300	1 562	1 538	1 632	1 851
16 år	1 939	2 434	2 388	2 636	3 289
17 år	2 267	2 668	2 718	3 177	3 638
18 år	2 466	2 999	2 850	3 324	3 737
19 år	2 401	2 799	2 850	3 086	3 472
20 år	1 988	2 394	2 296	2 693	2 985
21 år	1 680	1 901	1 967	2 201	2 431
22 år	1 580	1 596	1 585	1 886	1 957
23 år	1 432	1 580	1 431	1 630	1 819
24 år	1 244	1 357	1 384	1 304	1 542
25-29 år	983	1 028	1 030	1 136	1 249
30-39 år	570	635	601	680	726
40-49 år	299	325	320	329	373
50-59 år	159	173	158	162	170
60 år og derover	53	59	52	47	48
Tilsammen	680	763	741	817	908
Kvinder:					
15 år	162	227	207	189	251
16 år	205	292	307	339	326
17 år	265	331	281	359	383
18 år	282	327	311	387	356
19 år	238	298	226	295	359
20 år	218	222	226	276	298
21 år	174	236	155	226	264
22 år	184	137	172	157	224
23 år	152	158	131	153	180
24 år	108	153	168	163	171
25-29 år	92	104	122	133	126
30-39 år	66	55	59	86	82
40-49 år	38	48	48	59	50
50-59 år	29	29	32	36	29
60 år og derover	7	12	11	10	10
Tilsammen	72	81	79	93	93

¹ Sanktioner i alt er summen af domfældelser med frihedsstraf, bøder og tiltalefrafald.

Abonnement på Statistiske Efterretninger tegnes på giro 11 38 11, gennem Danmarks Statistik, Frederiksholms Kanal 27, 1220 København K. (Tlf. (01) 12 16 75). Pris for året 1972: 63,25 kr. inkl. 15% moms.

Enkelte numre kan kun bestilles gennem boghandelen.
Udgået fra trykkeriet den 17. november 1972. Danmarks Statistik's trykkeri, København.